

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ
เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

สิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ
เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

สิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

PARTICIPATIONS OF PEOPLE IN A COMMUNITY DEVELOPMENT OF HUAYKAPI
MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE

SIRIWIT SITINISAIKUK

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF ARTS IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAWS

BURAPHA UNIVERSITY

2023

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์ของ
สิริวิทย์ สิทธิณิสัยสุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริกงกล) (ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริกงกล)

..... กรรมการ

(ดร.โชติสา ขาวสนิท)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ตันศิริกงกล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64910102: สาขาวิชา: -; ร.ม. (-)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, เทศบาลตำบลห้วยกะปิ, ชลบุรี, ประชาชน

สิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (PARTICIPATIONS OF PEOPLE IN A COMMUNITY DEVELOPMENT OF HUAYKAPI MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: วิเชียร ต้นศิริคงคล, ร.ค. ปี พ.ศ. 2566.

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 391 คน ในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-Test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการเข้ามาเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล และควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการ

64910102: MAJOR: -; M.A. (-)

KEYWORDS: PARTICIPATION, COMMUNITY DEVELOPMENT, HUAYKAPI,
CHONBURI, PEOPLE

SIRIWIT SITINISAIKUK : PARTICIPATIONS OF PEOPLE IN A COMMUNITY
DEVELOPMENT OF HUAYKAPI MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, CHONBURI
PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: VICHIEEN TANSIRIKONGKHON, Ph.D. 2023.

The purpose of this qualitative study was to investigate levels of participation of people in community development in Huaykapi Municipality by considering personal factors. Samples of this study were 391 residents of Huaykapi Municipality. Statistical analyses used in this study included frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. To test research hypotheses, *t*-test and One-way ANOVA were used to compare the means of the variables at a significance level of 0.05. LSD tests were used for pairwise comparisons.

Results of the study showed that the participations of people in community development of Huaykapi Municipality were at a moderate level. Considering each personal factor, it was found that the mean of the benefits factor was highest among the others, which was at a moderate level. The means of the factors of operation and decision making were also at a moderate level, while the mean of the factor of evaluation was at a low level. Multiple comparisons considering personal factors revealed that differences in residential periods affected people's participation in community development at a significance level of 0.05. In contrast, gender, age, education background, marital status, income, and social roles did not affect people's participation in community development at a significance level of 0.05. It can be concluded that opportunities for people in the community to participate as committee members in evaluating and following up community development activities, and these roles should be rotated.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล ในฐานะที่ปรึกษา งานนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง และดร.โชติสา ขาวสนิท ที่ได้ให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่จะศึกษาและการตรวจทาน ตลอดจนให้คำแนะนำแก้ไข ให้คำชี้แนะในการดำเนินงานวิจัย

ขอขอบคุณนายอัมรินทร์ ตั้งประกอบ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ นายสิทธิโชค อริยะกุล ปลัดเทศบาล ตำบลห้วยกะปิ และนางสาวธนิสร สินธุพันธ์ หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ที่คอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยนี้และเป็นผู้ชี้แนะให้คำแนะนำเกี่ยวกับรายละเอียดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

การศึกษาในครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดความร่วมมือจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีและได้ให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน ทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ตลอดจนผู้ที่มีได้เอย่ยามมา ณ ที่นี้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทีแค่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

สิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	24
บริบททั่วไปเกี่ยวกับตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย.....	44

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิจัย	50
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี.....	54
ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาล ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	60
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	110

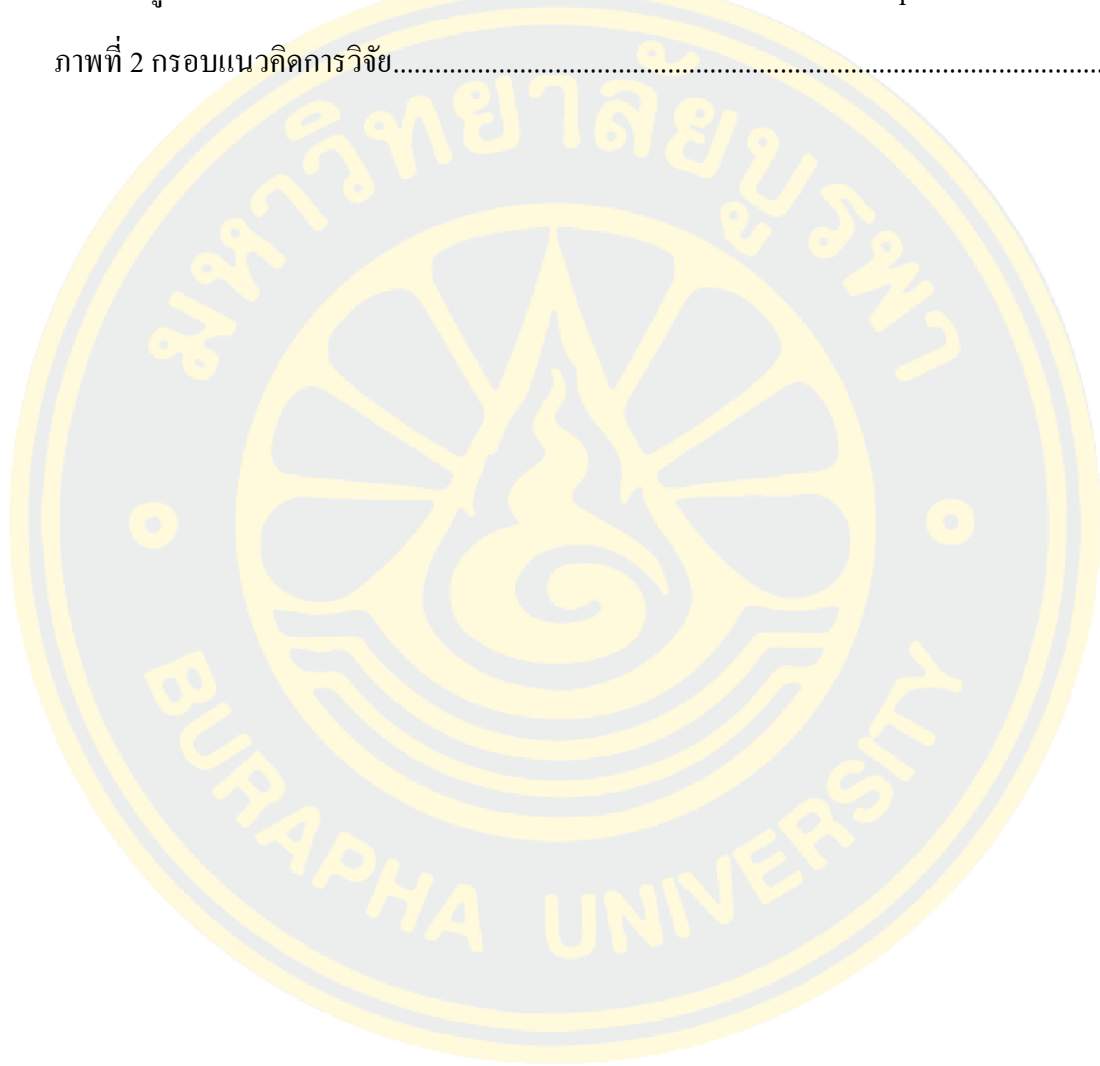
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนประชากร.....	31
ตารางที่ 2 ประเพณีและงานประจำปี.....	36
ตารางที่ 3 สรุปจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	46
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	51
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ.....	51
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	52
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	53
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม.....	53
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	54
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม.....	54
ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ.....	55
ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงาน.....	56
ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการรับผลประโยชน์.....	57
ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการประเมินผล.....	58

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ.....	60
ตารางที่ 17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามช่วงอายุ	60
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	61
ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส	61
ตารางที่ 20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	62
ตารางที่ 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ	62
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	63
ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	64
ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	65

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff.....	23
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้านมารวมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาและต้องเริ่มจากการพัฒนาคนในชุมชนให้มีความร่วมมือ ร่วมใจกันในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจระบบทุนนิยมและสังคมของโลกในยุคปัจจุบันการพัฒนาประเทศตามกรอบนโยบายของรัฐบาลไทย นับตั้งแต่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 - 2509) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ เงื่อนไข ทั้งกระบวนทัศน์ แนวคิดการพัฒนา เป้าหมายและวิธีการดำเนินการ ลักษณะและรูปแบบ ตลอดจนวิธีการและกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียน มีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้นและบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจนลดลงและคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 1 - 21)

ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) สามารถระบุทิศทางและประเด็นการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนทัศน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้นและบรรลุผลภายในห้วงเวลาของแผนให้สามารถชี้ชัดถึงเป้าหมายหลักที่ประเทศไทย ต้องดำเนินการให้เกิดผล และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายย่อยในมิติที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านที่ต้องเร่งดำเนินการหรือต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้

เป้าหมายหลักบรรลุลผล สามารถเสริมสร้างให้ประเทศสามารถปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม และพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอน และความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

ในปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมากโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ผ่านมา พบว่าอุปสรรคและปัญหา การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ คนในชุมชนยังขาดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ จึงได้มีแนวนโยบายที่เป็นการเสริมแรงให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในชุมชน ตั้งแต่การร่วมกันระดมความคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินกิจกรรม ร่วมกันรับผิดชอบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมายอย่างชัดเจนทำให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างแท้จริงและยังเป็นจุดเริ่มต้นที่จะให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนอีกด้วย (รัฐพงศ์ บุญญาวัต, 2552, หน้า 3)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ได้ให้ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการกระจายอำนาจให้พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จากการสังเกต พบว่าประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนค่อนข้างน้อยอีกทั้งมีศูนย์รวมการตัดสินใจอยู่ที่ผู้นำท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมได้ไม่มากเท่าที่ควรผลของการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางให้เทศบาลตำบลห้วยกะปิ กำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีความถูกต้องเหมาะสม และตรงต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด อันจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
2. ประชาชนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลอันจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมให้ประชาชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเวลา : ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2566

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ : พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ ตามลักษณะตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ ประกอบด้วย

เพศ

อายุ

ระดับการศึกษา

สถานภาพการสมรส

รายได้

การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการ ประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

การพัฒนาชุมชน หมายถึง การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนของตนเองมีความเจริญขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านสาธารณูปโภค เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมใน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนของตนเองมีความเจริญขึ้น ทั้ง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินงานตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการในการพัฒนาชุมชนของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมกันออกแรงในการทำกิจกรรม โครงการ ร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการ มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ให้กิจกรรมการพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

เพศ หมายถึง คุณลักษณะทางร่างกายของบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นช่วงอายุ ได้แก่ ต่ำกว่า 18 ปี 18 - 35 ปี 36 - 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

สถานภาพการสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามี ภรรยา ได้แก่ โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง และ แยกกันอยู่

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินโดยประมาณของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับในแต่ละเดือน ซึ่งแบ่งเป็นรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ได้แก่ ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท 20,001 - 30,000 บาท 30,001 - 40,000 บาท และ 40,001 บาท ขึ้นไป

การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนด้วยการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ได้รับความรู้จากประสบการณ์และการฝึกอบรมทำให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และประโยชน์ของการพัฒนาชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน หมายถึง ระยะเวลาที่คนในครัวเรือนอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัย โดยเป็นเจ้าของ เช่าซื้อ หรือเช่า แบ่งเป็น 1 - 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ ประกอบการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
 - 1.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น
 - 1.2 ความสำคัญขององค์กรปกครองในระดับท้องถิ่น
 - 1.3 ลักษณะหรือองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น
 - 1.4 การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 2.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
 - 2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม
 - 2.5 ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนาชุมชน
 - 3.2 แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

คำว่า “การปกครองท้องถิ่น” มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Local government” หรือ “รัฐบาลท้องถิ่น” นั้น พบว่ามีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้นิยามที่มีนัยคล้ายคลึงกัน

ธนศวร์ เจริญเมือง (2550) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการบริหารและจัดการสาธารณะและทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นหนึ่งภายในรัฐหนึ่งเป็นท้องถิ่นที่อันมีขอบเขตชัดเจน ภายในรัฐนั้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างด้านอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดโดยกฎหมายทั่วไปและหรือกฎหมายพิเศษ

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2555) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นคือการปกครองระดับที่ต่ำกว่ารัฐหรือประเทศ และองค์การส่วนท้องถิ่นที่มีองค์การตัดสินใจและบริหารภายในพื้นที่อันจำกัดของตนอาจเกิด โดยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายระดับสูงของรัฐบาลกลางหรือกฎหมายลำดับรองและทำหน้าที่ทางการบริหารและการนิติบัญญัติ

Clarke (1957, p. 1 อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) มีทัศนะว่าการปกครองท้องถิ่น คือ หน่วยการปกครองที่ทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้ยังคงจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

Holloway (1959, p. 398 อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนหนึ่ง ๆ โดยมีการจัดตั้งองค์การขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในเขตพื้นที่นั้น ซึ่งมีการกำหนดขอบเขตอำนาจบริหารงานคลัง การมีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจ และการมีสภาพของท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญขององค์การนี้

Robson (1953, p. 574 อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) มองว่าการปกครองท้องถิ่น คือ หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้น และให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) และมีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการปกครอง เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

Wit (1967, pp. 101 – 103 อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ด้วยเหตุนี้การบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองซึ่งมีที่มาจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง และมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

Mongtagu (1984, p. 574 อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ลักษณะการปกครองที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีการเลือกตั้งโดย

อิสระ เพื่อเลือกบุคคลให้เข้ามาทำหน้าที่บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจอิสระและความรับผิดชอบ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535, หน้า 11) เห็นว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีความอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อุทัย หิรัญโต (2523) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้จัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ความสำคัญขององค์กรปกครองในระดับท้องถิ่น

ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร (2559) การพัฒนาทางการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตย (Democratization) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียากฐานทางการเมืองที่มั่นคงตั้งแต่ระดับรากหญ้า ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแสดงบทบาทในการเสริมสร้างระบอบการเมืองให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยแบบหยั่งรากลึกซึ้งได้ ทั้งนี้พบว่ามีเหตุผลที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ กล่าวคือ

ประการแรก การวางรากฐานทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง (Political socialization) ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นเสมือนสถาบันการศึกษา เพื่ออบรม ฝึกฝน และกล่อมเกลาแก่ประชาชนให้เข้าใจถึงหลักและวิถีทางการเมืองแบบประชาธิปไตย กระทั่งพบว่านักการเมืองในระดับชาติจำนวนไม่น้อย มักผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมาก่อน อันเป็นแบบฝึกหัดเบื้องต้นในการเรียนรู้ให้เข้าใจถึงการใช้อำนาจในการบริหารจัดการปกครองตนเอง ขณะเดียวกันประชาชน โดยทั่วไป ก็ย่อมมีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมือง (Citizenship) มากขึ้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยให้ฝังรากกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) เพื่อรองรับการสร้างสรรค์ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยต่อไป

ประการที่สอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการเบื้องต้นของประชาชนในพื้นที่ที่มีการปกครองตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานของส่วนกลาง ซึ่งเป็นการช่วยลดภาระของส่วนกลางในอีกด้านหนึ่งไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้ความใกล้ชิดระหว่างผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนภายในเขตพื้นที่ย่อมมีมากกว่าตัวแทนจากส่วนกลางที่มาประจำอยู่ ซึ่งมักเกิดการสับเปลี่ยนหรือโยกย้ายอยู่บ่อยครั้ง กระทั่งส่งผลต่อการเกิดปัญหาเรื่องความต่อเนื่องของนโยบาย โดยเฉพาะการดำเนินนโยบาย หรือการปฏิบัติตามนโยบาย ต้องหยุดชะงัก นอกจากนี้การอาศัยความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการในบางคราวย่อมส่งผลต่อการสร้างความไว้วางใจในการบริหารจัดการภายในท้องถิ่น ตลอดจนการสร้างความเห็นพ้อง การระดมคิดในการแก้ไขปัญหา และความสมัคสมานสามัคคีแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เป็นต้น อีกทั้งโดยมากผู้นำท้องถิ่นย่อมตระหนักและเข้าใจปัญหาภายในท้องถิ่นได้ดีกว่าด้วย จึงส่งผลให้ความต้องการของประชาชนย่อมได้รับการตอบสนองได้อย่างรวดเร็วทันใจกว่า การรอคอยการแก้ไขปัญหาจากตัวแทนของส่วนกลางที่มักติดขัดกับหลักเกณฑ์ของระบบราชการ จนเกิดความล่าช้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอิสระในการบริหารและศักยภาพทางด้านงบประมาณอย่างเพียงพอจึงยอมทำหน้าที่เดิมเติมการแก้ไขปัญหาเพื่อท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สาม รัฐบาลสามารถใช้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม เนื่องจากผู้นำในท้องถิ่นสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรองรับนโยบายด้านการพัฒนาได้โดยตรงจากรัฐ การทำหน้าที่เชื่อมโยงดังกล่าวจึงเป็นการถ่ายทอดนโยบายของรัฐบาลให้แปรเปลี่ยนเป็นนโยบาย แผน และโครงการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในเชิงรูปธรรมที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชนในท้องถิ่นได้ง่ายขึ้น แม้ว่าการพึ่งพาอาศัยกลไกรัฐโดยระบบราชการก็สามารถทำได้เช่นเดียวกันก็ตาม แต่อาจตระหนักได้ว่าการเข้าถึงประชาชนของผู้นำท้องถิ่นย่อมกระทำได้อย่างรวดเร็วกว่า เพราะทั้งความสัมพันธ์แบบทางการและไม่เป็นทางการสามารถกระจายข่าวสารหรือประเด็นเชิงนโยบายให้ประชาชนได้เข้าถึงและรับรู้ได้โดยสะดวก ประกอบกับการมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในการพัฒนา พร้อมกับมีอำนาจอิสระ ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณที่เพียงพอ ก็ยอมทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบราชการอยู่มากเช่นกัน

จากข้างต้นย่อมพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยอมกลายเป็นองค์กรขั้นพื้นฐานของระบบการเมืองที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาในหลายมิติ การกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางให้แก่ท้องถิ่นจึงยอมเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชนมิใช่น้อยเมื่อเปรียบกับการรวบอำนาจไว้แต่กับส่วนกลางเพียงอย่างเดียว หรือแบ่งอำนาจเพียงบางส่วนให้กับตัวแทน

ในระดับภูมิภาคเท่านั้น ซึ่งแนวคิดในลักษณะหลังเช่นนี้ย่อมขัดแย้งกับหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยสิ้นเชิง

ลักษณะหรือองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร (2559) จากความหมายข้างต้นเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะหรือองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 5 ประการดังนี้

1. เป็นการปกครองอาณาบริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามที่กฎหมายกำหนด การปกครองท้องถิ่นจึงเกิดการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดอาณาเขตขององค์การปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งหรือแต่ละหน่วยชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใด นอกจากข้อกำหนดในเรื่องอาณาเขตแล้ว ยังกำหนดจำนวนประชาชนที่เหมาะสมด้วย เช่น กรณีจัดตั้งเทศบาลแต่ละระดับของประเทศ

2. เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนในท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นในทั่วไปจะมีคณะบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบทั้งด้านนิติบัญญัติและด้านบริหาร โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกจากบุคคลในท้องถิ่นเป็นหลัก ยกเว้นบริหารบางรูปแบบซึ่งกำหนดมาจากภายนอกท้องถิ่นได้ ตัวอย่างเช่น การปกครองท้องถิ่นเมืองพัทยา ในช่วงการใช้รูปแบบพิเศษ ๆ เคยกำหนดว่าหัวหน้าฝ่ายบริหารซึ่งเรียกว่า “ปลัดเมืองพัทยา” ได้มาโดยการจ้างจากบุคคลที่มีคุณสมบัติพิเศษทั้งในด้านความรู้ ประสบการณ์และความสามารถ (ปัจจุบันผู้บริหารมาจากคนในท้องถิ่นพัทยาแล้ว) ทั้งนี้ประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นฝ่ายควบคุมการบริหารของคณะผู้บริหาร

3. มีองค์การดำเนินการปกครองแยกต่างหากจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง องค์การดังกล่าวจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ปกครองในส่วนของท้องถิ่นแยกต่างหากจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง องค์การดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น กรณีประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีกฎหมายกำหนดว่ารัฐบาลกลางมีอำนาจหน้าที่ในส่วนสำคัญที่ต้องทำเป็นส่วนร่วม เช่น การทหาร การต่างประเทศ และการทูต การไปรษณีย์ การเงิน การคลัง เป็นต้น ส่วนที่เหลือก็ให้เป็นอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่น เช่น รัฐบาลมลรัฐหรือรัฐบาลระดับล่างกว่านั้นก็มีอำนาจในการจัดการศึกษา การสาธารณสุข การตำรวจ การคมนาคมในเขตท้องถิ่น เป็นต้น

4. ใช้บุคลากรและงบประมาณของตนเองเป็นสำคัญเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นมีเจตนารมณ์ให้เป็นการปกครองตนเองของท้องถิ่น ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงต้องมีบุคลากรและงบประมาณของตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นองค์การปกครองท้องถิ่นจึงต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ในรูปของการเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามสำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยนั้นยังต้องอาศัยงบประมาณจากส่วนกลางอย่างมากและส่วนกลางก็ยังไม่สามารถ

แบ่งงบประมาณไปในท้องถิ่นในสัดส่วนที่กำหนดไว้ เช่น ร้อยละสามสิบห้าของงบประมาณของท้องถิ่นของประเทศ

5. มีความเป็นอิสระในการวินิจฉัยและดำเนินการตามขอบข่ายของกฎหมายโดยไม่ต้องขอคำสั่งจากส่วนกลาง เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นยึดหลักการกระจายอำนาจ ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการดำเนินการในท้องถิ่นตามกรอบของกฎหมาย รวมทั้งวินิจฉัยของการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นเป็นเพียงการปกครองอาณาบริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของรัฐหรือประเทศจึงไม่อาจมีอำนาจของตนเองโดยอิสระจริง ๆ โดยปราศจากการควบคุมดูแลจากส่วนกลางได้ ทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นมิได้มีอำนาจอธิปไตยของตนเอง หากองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอิสระเต็มที่และมีอธิปไตยของตนเองแล้วก็จะเกิดสภาพของรัฐอิสระแยกออกไปเป็นรัฐหนึ่งประเทศหนึ่งซึ่งผิดไปจากเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นที่กำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองที่สามารถสนองความต้องการหรือสนองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หากได้มีเจตนาที่จะให้เกิดสภาพรัฐอิสระขึ้นแต่ประการใดไม่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีความควบคุมดูแลจากรัฐบาลหรือรัฐบาลส่วนกลางโดยสมควร ทั้งนี้โดยมีกฎหมายรับรองและกำหนดแนวทางความสำคัญระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชน โดยคนในชุมชน โดยตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ก่อให้เกิดหน่วยปกครองในระดับพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากเทศบาลแล้ว ยังมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล นับรวมจำนวนกว่าหมื่นแห่งทั่วประเทศ เพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ต่อมาภายหลังยังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ที่เพิ่มอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2555, หน้า 2) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังจะเห็นได้ว่าการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมี

เป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้ง เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตย (อรทัย ก๊กผล, 2552, หน้า 4) ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้รัฐได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำได้ในด้านการบริหารจัดการโดยประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การเสนอการออกกฎหมายท้องถิ่น การออกเสียง ประชามติการตรวจสอบอำนาจรัฐ ในระดับท้องถิ่นและการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหาร การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ ดังนั้น ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบ ขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ม.ป.ป., หน้า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสถาบันสูงสุดของประเทศ สะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory governance) และ

แนวคิดธรรมาภิบาล (Good governance) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีกฎหมายหลายฉบับ ประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.2548 นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ ยังกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้ (อรทัย ก๊กผล, 2552, หน้า 3-4)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

Kasperson and Breitbank (1974 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนทำตนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาซึ่งจะบังเกิดผล คือ สามารถแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ได้และผลของกิจกรรมจะต้องย้อนกลับมาสู่พวกเขาเอง United Nations Research Institute of Social Development (UNRISD) ระบุความหมายว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่อง 1. การตัดสินใจ 2. การเข้าร่วมกิจกรรม 3. การร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมที่เกิดจากกิจกรรมนั้น ๆ

สหประชาชาติ (United Nations, 1981, p. 11) ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ว่า

1. การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา
2. การเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดการพัฒนา
3. การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องพัฒนา

Lisk (1985 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550, หน้า 24) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของการเชื่อใจและการยอมรับตนเองเพื่อที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนซึ่งสามารถสังเกตได้จากระดับความพึงพอใจ ระดับความไว้วางใจและต้องครอบคลุมทัศนคติ ความคาดหวังและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

Fairchild, et. al., (1964 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันหรือการเข้ามามีส่วนติดต่อสัมพันธ์กันและอาจหมายถึงสถานการณ์ ทางสังคมด้วยก็ได้

Erwin, (1976 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎารางกุล, 2550, หน้า 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันกับประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2522, หน้า 19) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการรัฐ การทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 5) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายามหรือทรัพยากรในส่วนของตนต่อกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินและวัสดุในกิจกรรมพัฒนา

วรรณิการ์ ภูมิงค์พิทักษ์ (2540, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานโดยการร่วมคิด ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามประเมินผล

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ (2527, หน้า 2) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงน่าจะหมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม และได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแบ่งออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

มรกต ศรีรัตน (2535 อ้างถึงใน ณรงค์ วาไรชล, 2551, หน้า 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดการร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม

พีรพล ไชยพงศ์ (2539, หน้า 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่รัฐส่งเสริม ชักนำสนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

กลุ่มสังคมศาสตร์สาทรณสุข (2525, หน้า 21 อ้างถึงใน ขนิษฐา ศรีนนท์, 2544, หน้า 35) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การสร้างประชาธิปไตย คือ อำนาจแห่งการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน ในกระบวนการนี้อย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีการกำหนด วางแผนและดำเนินการในเรื่องที่ทั้งปวงอันมีผลต่อการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และอนาคตของพวกเขาซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อประชาชนได้อำนาจ ได้ทรัพยากรของพวกเขา กลับคืนมา และนั่นย่อมหมายถึง กระบวนการทางประชาธิปไตยและการปกครองตนเอง

William (1980 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, หน้า 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกับสังคมด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม สรุปจากความหมายของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการนั้น ให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The theory of social action) เยาวมาลย์ จ้อยจุฬี (2542, หน้า 15 -16) ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความสนใจ และระบบค่านิยมของบุคคล

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)
2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social system)
3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of believes) ความสนใจ (Primary of interest) และระบบค่านิยมของบุคคล (System of value orientation)

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ (2532, หน้า 60 - 63) ได้ศึกษาเรื่องการกระทำของมนุษย์ โดยให้กำหนดความการกระทำว่าเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิดและลึกลับ ซึ่งบุคคลผู้ทำกำหนดให้มีความหมายเป็นส่วนตัว ความเข้าใจในระบบความหมายเกิดขึ้นได้ 2 ประการ กล่าวคือ

1. ความหมายส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลหนึ่งสามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง

2. มีการเข้าใจสิ่งเร้า เราสามารถแสดงความรู้สึกออกมาด้วยตัวเราเองในการให้เหตุผล ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้นำหรือถ้าการกระทำของบุคคลไม่มีเหตุผลแล้วอาจจะเข้าใจใน ส่วนประกอบ แห่งอารมณ์ที่มีการกระทำเกิดขึ้น โดยอาศัยการเข้าไปมีส่วนร่วมที่มีความเห็นอกเห็นใจต่อมนุษย์ ผู้สังเกตไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับแนวทฤษฎีหรือจุดมุ่งหมายขั้นสูงสุดหรือค่านิยมของผู้นำ แต่โดยสติปัญญาแล้วเราอาจเข้าใจสถานการณ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง อีกนัยหนึ่ง การกระทำบางอย่าง เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นสามารถถือได้ว่าการอธิบายที่แท้จริงของการกระทำ เพราะแรงกระตุ้นจะมีอยู่ในส่วนลึกของจิตใจผู้กระทำและสำหรับผู้สังเกตนั้น แรงกระตุ้นเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับ การศึกษาพฤติกรรม และเวเบอร์ได้กล่าวว่า การกระทำทางสังคม 4 ชั้น คือ

2.1 การกระทำที่มีเหตุผลเป็นการกระทำที่ใช้วิธีการอันเหมาะสมในอันที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์ที่เลือกไว้อย่างมีเหตุผล การกระทำดังกล่าวมุ่งไปในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

2.2 การกระทำที่เกี่ยวกับค่านิยม เป็นการกระทำเช่นนี้มุ่งไปในด้านจริยธรรมและ ศีลธรรมอย่างอื่น เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบในชีวิตทางสังคม

2.3 การกระทำตามประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงโดยยึดแบบอย่างที่ทำ กันมาในอดีตเป็นหลัก พฤติกรรมการกระทำตามประเพณีที่ไม่คำนึงถึงเหตุผล

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ (2528, หน้า 94 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 20) ได้ให้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และพิจารณาแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไข และวางแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติการแก้ไขปัญหตามแผนและโครงการที่วางไว้
4. การรับประโยชน์จากโครงการ
5. การประเมินผลโครงการ

นอ่าน วุฒิสถิตกรมรักษา (2526, หน้า 16) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนกำหนดความต้องการ
2. ขั้นตอนวางแผนดำเนินการ
3. ขั้นตอนตัดสินใจ
4. ขั้นตอนดำเนินการ
5. ขั้นตอนติดตามผลงาน

นอกจากนี้ ยังได้แบ่งลักษณะการเข้าร่วมไว้ อีก เป็นการร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ ร่วมออกแรง ร่วมออกเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ร่วมเป็นกรรมการ

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527, หน้า 10) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

Jonh and Uphoff (1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 21) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ว่าควรทำอะไร)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ติน ปรัชญาพฤษ (2542, หน้า 50) กล่าวว่า ทฤษฎีพัฒนาองค์การ (Organization Development) หรือ โอดี (OD) มีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไปเพื่อที่จะเพิ่มความสามารถขององค์การในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่โดยเน้นการปรับปรุงและปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ เน้นการร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งการพัฒนาองค์การ มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

1. ค้นหาสาเหตุของปัญหา (Diagnostic)
2. ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน (Action - planning)
3. การปฏิบัติการให้เป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางไว้ (Implementing)
4. ขึ้นประเมินผล (Evaluating)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

Reeder (1963 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรรณกุล, 2550, หน้า 26) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการรักษาการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามความเชื่อถือพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลเหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง
2. มาตรฐานคุณค่า บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเอง
3. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมป้องกันและรักษาเป้าหมายตน
4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
5. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่าจะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วยเช่นกัน
6. การมองแต่ตนเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตนเองสมควรกระทำเช่นนั้น
7. การบีบบังคับบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ
8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรามีนิสัยชอบกระทำอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ
9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ซึ่งโครงการของสังคมเมื่ออำนาจเข้ามามีส่วนร่วมกันในการกระทำเช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้

10. ความสามารถของบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างที่ตนเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น

11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการเช่นนั้น

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization อ้างถึงใน ยูพิน ระพีพันธุ์, 2544, หน้า 21 - 22) เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้น มีเหตุผลอยู่ 2 ประการ คือ

1.1 การมองเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

1.2 การได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวบ้านที่เป็นจำนวนมากจะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาแต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับดังที่คาดคิดเอาไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะ

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งโดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้

2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเอง

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่งทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บิบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

พัทธา สายหู (2529, หน้า 246) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ในชุมชน ซึ่งความสำเร็จของโครงการพัฒนาชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของโครงการ เช่น โครงการที่ประชาชนต้องการ
2. ปัจจัยที่มีลักษณะของชาวบ้านเอง เช่น ขยันขันแข็ง สามัคคี มีผู้นำดี
3. ปัจจัยที่มาจากทางราชการ เช่น ถือเป็นโครงการสำคัญ มีงบประมาณเหลือเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่วิชาการสนับสนุน
4. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ เช่น การคมนาคมสะดวก วัสดุพร้อม เป็นต้น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 170) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญซึ่งผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนบท ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย
2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์
4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนร่วม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วม เพื่อให้เกิดความสามัคคี

Newstorm (1993 อ้างถึงใน ณรงค์ วาไรศล, 2551, หน้า 10) พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม คือ

1. ลักษณะขององค์กร โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร หากองค์กรมีโครงสร้างใหญ่ ขั้นตอนการปฏิบัติมาก เช่น ระบบราชการ จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้
2. นโยบายขององค์กรที่ขาดความชัดเจน จะทำให้บุคลากรไม่แน่ใจเป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติจึงเกิดความลังเลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

3. ภาวะผู้นำซึ่งถ้าหากว่าผู้นำเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ไม่มีศักยภาพ ไม่มี ความก้าวหน้า ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน งานจะสำเร็จได้ต้องควบคุม ภาวะผู้นำประเภท นี้จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้

4. ลักษณะงาน ซึ่งหากว่างานที่สามารถทำได้ด้วยตัวเอง เช่น งานในห้องทดลอง ลักษณะงานเช่นนี้จะทำให้บุคลากรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ระดับการศึกษา วิชาชีพ โดยถ้าหากบุคลากรที่มี ระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบมาก ก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และหน้าที่ความรับผิดชอบที่น้อยกว่าด้วย

อรพรรณ ภมรสวรรณ (2544) กล่าวว่า การที่ประชาชนในชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการพัฒนาใด ๆ มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนและ ปัจจัยภายในชุมชน เช่น แบบแผนการดำเนินชีวิต ความรู้และทัศนคติต่อกิจกรรมนั้น ๆ การมี โอกาสและการได้รับการสนับสนุนจากภายนอก นโยบายการพัฒนาของรัฐ บทบาทของทางราชการ ต่อการพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองและสังคม เป็นต้น

Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน ณรงค์ วาริชล, 2551, หน้า 9) กล่าวว่า มีปัจจัยหลาย อย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้
7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น
8. สถานภาพการทำงาน

ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

อิระวัชร จันทระประเสริฐ (2541 อ้างถึงใน ณรงค์ วาริชล, 2551, หน้า 6) กล่าวไว้คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่มขบวนการที่มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้าง กลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

3. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี เน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิค ความรู้ การกระจายอำนาจสู่ประชาชน

4. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงการสร้างอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบาย เน้นเรื่องหลักการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบในสังคม และนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ

สุทธิ ศรสุวรรณค์ (2538, หน้า 37 -38) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็น 10 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการ
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

Chapin (1997 อ้างถึงใน ยุพิน ระพิพันธุ์, 2544, หน้า 21) ได้ศึกษาแบบของการมีส่วนร่วมและแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

Andrew and Stiefel (1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

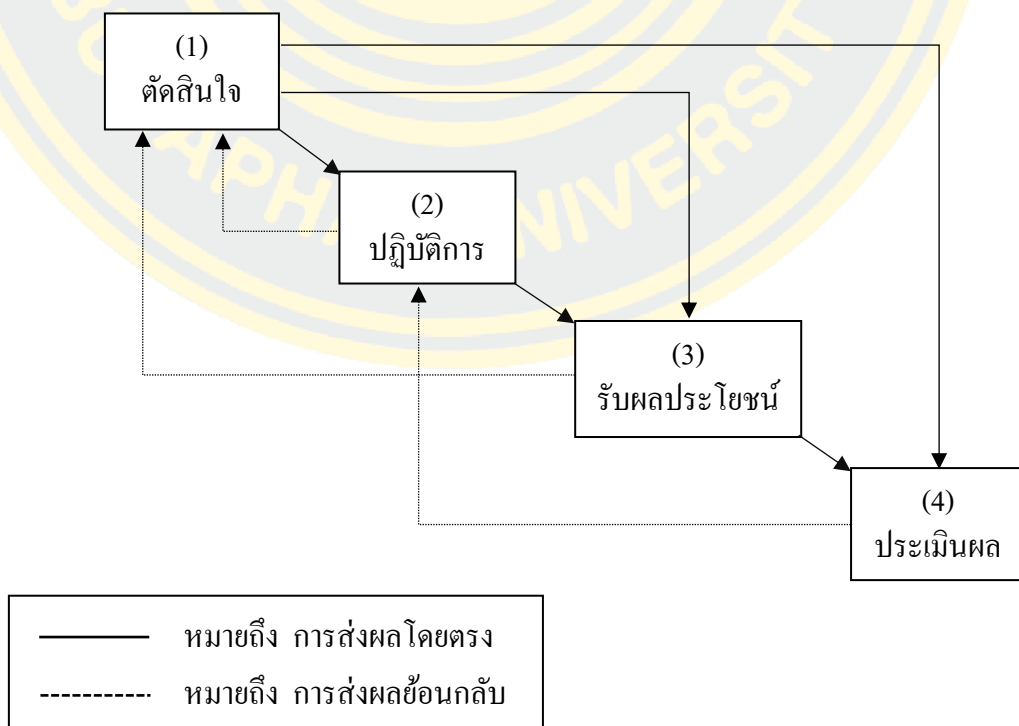
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Cohen and Uphoff (1977 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, หน้า 21 -22) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ Cohen and Uphoff (1977) สรุปดังภาพที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นการตัดสินใจมีความสำคัญมากสาเหตุว่าการตัดสินใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติการ และการปฏิบัติการจึงมีผลต่อไป ยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผลในขณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

ภาพที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff

ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดข้างต้นในการกำหนดแบบสอบถามการวิจัยในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้เนื้อหาของการศึกษาวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี และการสรุปผลการศึกษามีความถูกต้องตามหลักทฤษฎีและมีความน่าเชื่อถือสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้จริง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2548, หน้า 10 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550, หน้า 19) ได้สรุปความหมาย การพัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาความคิด ความสามารถของประชาชนให้เกิดความเชื่อมั่น ช่วยเหลือตนเอง เพื่อนบ้านและชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยความร่วมมือของราษฎรและภาครัฐ

ความหมายของการพัฒนาชุมชน Dunham (1985 อ้างถึงใน ศรีัญญา บรมัตถ์, 2545, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือการร่วมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ ของชุมชนให้ชุมชนมีความเป็นปึกแผ่นและดำเนินงานไปในแนวทางที่ตนต้องการ การทำงานพัฒนาชุมชนในขั้นแรกจะต้องอาศัยความร่วมมือกำลังของราษฎรในชุมชนนั้น ในการช่วยตนเองและร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากหน่วยราชการหรือ องค์กรอาสาสมัครอื่น ๆ

องค์การบริหารวิเทศกิจ (ICA) ของสหรัฐอเมริกาหรือ AID ในปัจจุบัน ได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้ (ชิตี กิตติวิฑิตคุณ, 2540, หน้า 28) “การพัฒนาชุมชน” เป็นกรรมวิธี (Process) แห่งการกระทำของสังคมซึ่งราษฎรในชุมชนนั้น ๆ ร่วมกันจัดวางแผนและลงมือปฏิบัติตามแผนเอง แผนดังกล่าวจะกำหนดว่ากลุ่มของตนเองและแต่ละบุคคลมีความต้องการอะไร และมีปัญหาาร่วมกันอะไรบ้าง แล้วจัดทำแผนการของกลุ่มและของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้มาเพื่อสิ่งที่ต้องการและสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้นให้ได้อย่างมากที่สุด และถ้าจำเป็นอาจจะขอความช่วยเหลือทั้งด้านบริการและวัสดุจากองค์การรัฐบาล และที่มีใช้ของรัฐบาลได้”

ที่ประชุมผู้เชี่ยวชาญ ณ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ เมื่อ พ.ศ. 2491 ได้ให้ความหมายของ “การพัฒนาชุมชน” ไว้ว่า (ชิตี กิตติวิฑิตคุณ, 2540, หน้า 28) “การพัฒนาชุมชนเป็นขบวนการ (Movement) ที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชนและควรจะเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนเองด้วยกัน แต่ถ้าประชาชนไม่รู้จักริเริ่มก็ให้

ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้นทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการนี้ได้รับการตอบสนองจากประชาชนด้วยความกระตือรือร้นอย่างจริงจัง”

ส่วนคำนิยาม “การพัฒนาชุมชน” ซึ่งองค์การสหประชาชาติยึดถือเป็นมาตรฐานอยู่ มีดังนี้ “การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการซึ่งดำเนินไปด้วยความร่วมกำลังของราษฎรเองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้น และผสมผสานชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นชีวิตของชาติและเพื่อให้ราษฎรสามารถอุทิศตนเองเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติอย่างเต็มที่”

ชิรวัดน์ นิจนตร (2528, หน้า 22) ให้ความหมายสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การปรับปรุงสภาพต่าง ๆ ของชุมชน รวมทั้งมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อนำมาซึ่งความเจริญ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองตามแนวทางที่ชุมชนต้องการ โดยความคิดริเริ่ม การพึ่งพาตนเองและความร่วมมือกันของชุมชน และระหว่างรัฐกับราษฎร ถ้าจำเป็นก็อาจขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน

รุจิกร ชวานา (2543, หน้า 10 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎารางกุล, 2550, หน้า 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตลอดถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น และประชาชนเป็นผู้กระทำการโดยมีรัฐบาลและภาคเอกชนสนับสนุน

ปรียา พรหมจันทร์ (2542, หน้า 15 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎารางกุล, 2550, หน้า 21) ได้สรุปความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนในทุกด้าน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและผู้เกี่ยวข้องโดยมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

จิตจำนงค์ กิติกิริติ และชัยวัฒน์ สิทธิภราดร (2532, หน้า 5) ได้ศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา ด้วยการจงใจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพของส่วนประกอบของชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้

วิทยากร เชียงกุล (2527, หน้า 17 -18) กล่าวว่าไว้ว่าการพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุ เพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาทางด้านการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการ

ทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่า การพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้าหรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

จิรพรรณ กาญจนจิตรา (2528, หน้า 5 - 6) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนมีแนวความคิดมูลฐานอยู่ 3 ประการคือ

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ (Self - Help and Self - Help) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องช่วยตัวเองในรูปของแรงงาน วัสดุและทรัพย์สินเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนหากเกินความสามารถรัฐบาลจึงจะให้การสนับสนุนตามสมควร

การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ราษฎรสามารถเข้าร่วมปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนสามารถแก้ไขข้อขัดข้องส่วนรวมของชุมชน ฉะนั้นจึงเป็นการระดมสรรพกำลังทั้งปวงของชุมชนไม่ว่าจะเป็นกำลังคนหรือทรัพยากรธรรมชาติเข้าสู่การปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามสรรพกำลังดังกล่าวนี้ อาจมีข้อจำกัดอยู่บางประการด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความสามารถ และกำลังงบประมาณ เป็นต้น ความช่วยเหลือจากภายนอกจึงเป็นที่พึ่งเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ในระยะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ว่าจะช่วยเหลือให้ราษฎรสามารถช่วยตัวเองไปตลอดรอดฝั่ง

2. การพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ (Wholistic Program) มีความหมายว่า ปัญหาชุมชนหรือของประเทศไม่อาจแก้ไขได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยเฉพาะเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นการประสานงานของวิธีการหลายวิธีการและหลายด้าน หากเราศึกษาปัญหาของชุมชนอย่างละเอียดจะพบว่าปัญหาของชุมชนนั้น มีต้นตอเกิดจากแหล่งต่าง ๆ หรือมีสาเหตุหลายประการ ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ด้านต่าง ๆ พร้อมกันไป เช่น การยกระดับการครองชีพของชาวบ้านจะต้องมีการพัฒนาทางด้านทักษะ การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อย การวางแผนครอบครัวและอื่น ๆ เป็นต้น การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาของชุมชน จึงต้องหยิบยกปัญหาของชุมชนนั้นมาพิจารณาอย่างละเอียด และต้องระลึกว่าปัญหาหนึ่งจะเกี่ยวพันหรือกระทบกระเทือน ไปอีกปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยอยู่เสมอ ฉะนั้น โครงการที่จะต่อสู้กับปัญหาจึงถูกกำหนดให้สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ได้หลายปัญหาหรือปัญหาหนึ่ง อาจจะต้องมีโครงการเข้าต่อสู้หลายโครงการ

3. การพัฒนาชุมชนเป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ (The Mainstream of National Development) วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศมิได้หมายความว่า นโยบายชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่น แต่มีความหมายว่ากิจกรรมในท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการ

สนับสนุน คำจูนนโยบายชาติ การสนับสนุนที่ได้รับนี้คือการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุ กำลังคน ฉะนั้น การดำเนินงานของท้องถิ่นใดเป็นไปโดยเอกเทศ ปราศจากเป้าหมายที่สอดคล้อง กับนโยบายชาติ ย่อมจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเท่าที่ควร

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน มีแนวคิดที่สำคัญ คือ (สนธยา พลศรี, 2545, หน้า 44)

1. คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสในการได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและ ร่วมรับผิดชอบของชุมชน
3. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชนเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนและ ชุมชน
4. การใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการรักษาประโยชน์ของ ทรัพยากรภายในชุมชน
5. การริเริ่มของประชาชนในชุมชนเป็นการพัฒนาชุมชนที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของชุมชน
6. ขีดความสามารถของชุมชน และรัฐต้องมีการสนับสนุนซึ่งกัน ในสัดส่วนที่สอดคล้อง กับการพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ
7. การร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนจะทำให้ชุมชนดำเนินการไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
8. การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ คือ การพัฒนาจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันหลาย ๆ ด้าน มุ่งไปด้านใดหนึ่งไม่ได้เพื่อความสมดุลในการพัฒนา
9. การพัฒนา คือ การศึกษาภาคชีวิตต้องมีการศึกษาและให้ความรู้แก่ประชาชนอย่าง ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย อย่างเหมาะสม การพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ

สุทธิ ศรสุวรรณค์ (2538, หน้า 16 -17 อ้างถึงใน ณรงค์ วารีชล, 2550, หน้า 10 -13) สรุปการพัฒนาชุมชน ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชนเป็นขบวนการที่จะต้องทำกันอย่างต่อเนื่องอย่างมีระบบ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จำเป็นต้องใช้ เวลา และต้องอาศัยกรรมวิธีการเปลี่ยนแปลงที่ถูกวิธี
2. การพัฒนาชุมชนเป็นวิธีการที่ใช้ความสามารถของประชาชน และความร่วมมือ ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น วิธีการนี้ต้องเป็น ที่ยอมรับและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่ชุมชนอย่างถาวร และประโยชน์ต่อชุมชน

3. การพัฒนาชุมชนเป็นกรรมวิธีการเปลี่ยนแปลง จากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง โดยเฉพาะการเน้นการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของคนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ

4. การพัฒนาชุมชนเป็นแผนงานหรือโครงการที่ได้จัดทำขึ้นตามหลักของการพัฒนาชุมชนเพื่อนำแผนงานหรือโครงการปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยคนในชุมชน

สรุป การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการให้ความรู้แก่คนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้เลือกใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อตนเองและชุมชน สามารถตัดสินใจที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้อาจได้รับการช่วยเหลือหรือแนะนำจากหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อให้เกิดงานพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยกระบวนการพัฒนาชุมชน จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจึงจะประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

บริบททั่วไปเกี่ยวกับตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ประวัติความเป็นมา

ตำบลนี้มีลำห้วยใหญ่ อันเกิดจากทิวเขาเขียวไหลผ่านตำบลห้วยกะปิ สู่อ่าวชลบุรีที่ตำบลห้วยกะปิ ปัจจุบันพื้นที่ชายทะเลงอกออกไปมากลำห้วยกะปิไหลผ่านตำบลเสม็ดแล้วลงสู่อ่าวชลบุรี ลำห้วยนี้อยู่ทาง ด้านเหนือของโรงเรียนบ้านห้วยกะปิ ในสมัยโบราณลำห้วยนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยกุ้งเคย ชาวบ้านในแถบนี้ได้อาศัยจับกุ้งเคยในลำน้ำมาทำเป็นกะปิขายเป็นอาชีพ ลำห้วยนี้จึงได้ชื่อว่า "ห้วยกะปิ" ตามชื่อของอาชีพ คนทำกะปิในสมัยนั้น จากนั้นประชาชนได้นำเอาชื่อลำห้วยนี้มาตั้งเป็นตำบลอีกทีหนึ่ง นับแต่นั้นเป็นต้นมา ตำบลนี้จึงได้ชื่อว่า "ตำบลห้วยกะปิ"

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของตำบล

สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยกะปิตั้งอยู่เลขที่ 9/29 หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองชลบุรี 5 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดชลบุรี 5 กิโลเมตร มีเนื้อที่โดยประมาณ 14.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 9,062 ไร่

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลห้วยกะปิเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลูกคลื่นสลับเนินเขามีลักษณะสูงต่ำคล้ายลูกกระนาค เป็นที่ราบลุ่มข้างทางแถบตะวันตกตามแนวสุขุมวิท ทางทิศตะวันออก มีแนวภูเขาเขียวอันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และมีผาหินบนเขาพงพานและเขาพงเสือ

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลห้วยกะปิโดยทั่วไป ฤดูร้อนไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศไม่แห้งแล้งมาก มีฝนตกชุกสลับแห้ง ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อนแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

1.4 ลักษณะของดิน

ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียวปนหิน พื้นราบเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าวและทำสวน พื้นที่เนินเหมาะแก่การทำไร่ปลูกมันสำปะหลัง

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลห้วยกะปิมีจำนวน 7 หมู่บ้าน โดยแยกเป็น ดังนี้ จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลเต็ม ทั้งหมู่บ้าน 5 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1,2,3,6,7 จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลบางส่วน 2 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 4, 5 ท้องถิ่นอื่นในตำบล : จำนวนเทศบาล 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองอ่างศิลา

ทิศเหนือ จรดเทศบาลเมืองบ้านสวนและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมืองชลบุรี

ทิศใต้ จรดเทศบาลตำบลเหมืองและเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี

ทิศตะวันออก จรดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมืองชลบุรี

ทิศตะวันตก จรดเทศบาลตำบลเสม็ด และเทศบาลเมืองอ่างศิลา โดยมีแนวถนนสุขุมวิทกั้นเขตแดน

2.2 คำขวัญประจำตำบลห้วยกะปิ

ตำนานกะปิดี มีแหล่งหิน ถิ่นเกษตรกรรม ผู้นำพัฒนา ประชากรร่วมใจ

2.3 วิสัยทัศน์

เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีหลักธรรมภิบาล บริการอย่างได้มาตรฐานสากล พัฒนาคนสู่อาเซียน

2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.5 การเลือกตั้ง

เทศบาลตำบลห้วยกะปิแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 2 เขตเลือกตั้ง โดยจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด คือการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลห้วยกะปิ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 จำนวน 11,888 คน

2.6 คณะผู้บริหาร

1. นายอัมรินทร์ ตั้งประกอบ	ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ
2. นายบุญอยู่ ปราดเปรื่อง	ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ
3. นายศิริชัย ชื่นศิริ	ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ
4. นางอุทัยทิพย์ เครือละม้าย	ตำแหน่ง ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ
5. นางสาวชนพิชชา ประไพ	ตำแหน่ง เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ

2.7 สมาชิกสภาเทศบาลตำบลห้วยกะปิ

1. นายสมบูรณ์ ประไพ	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
2. นายชาติ ประไพ	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
3. นายสมชาย สกลดิลก	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
4. นายธงชัย คำศิลป์	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
5. นายสุข เต็มนุช	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
6. นายธวัช ปิยะวาทีนทร์	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 1
7. นางสาวอริสรา สุขเจริญ	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2
8. นายประดิษฐ์ นิสสัยสุข	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2
9. นายขจร ชลเจริญ	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2
10. นายประมาน ปราดเปรื่อง	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2
11. นายไพฑูรย์ สิทธินิสัยสุข	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2
12. นายปรีดา ราศรีจันทร์	สมาชิกสภาเทศบาล เขต 2

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากร จากข้อมูลของทะเบียนราษฎร์ของอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2564) พบว่าตำบลห้วยกะปิ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 16,583 คน จำแนกเป็นชาย จำนวน 7,768 คน หญิง จำนวน 8,815 คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 10,251 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร

หมู่ที่	ชุมชน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
1	บ้านทุ่งสระ	1,157	1,373	2,530	2,298
2	บ้านห้วยกะปิ	492	550	1,042	923
3	บ้านหนองสมอ	575	684	1,259	1,035
4	บ้านซากพุดซา	1,881	2,171	4,052	1,847
5	บ้านหนองกระเสริม	1,718	1,930	3,648	2,465
6	บ้านไร่ไผ่หล้า	943	977	1,920	1,114
7	บ้านมาบหวาย	1,002	1,130	2,132	570
รวม 7 ชุมชน		7,768	8,815	16,583	10,251

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรช่วงวัยทารก (แรกเกิด - 2 ปี) จำนวน 597 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 ของประชากรทั้งตำบล

ประชากรช่วงวัยเด็ก (เริ่มตั้งแต่อายุ 2 ปี - 12 ปี) จำนวน 2,337 คน คิดเป็นร้อยละ 14.09 ของประชากรทั้งตำบล

ประชากรช่วงวัยรุ่น (เริ่มตั้งแต่อายุ 13 ปี - 20 ปี) จำนวน 1,588 คน คิดเป็นร้อยละ 9.58 ของประชากรทั้งตำบล

ประชากรช่วงวัยผู้ใหญ่ (เริ่มตั้งแต่อายุ 21 ปี - 40 ปี) จำนวน 4,951 คน คิดเป็นร้อยละ 29.86 ของประชากรทั้งตำบล

ประชากรช่วงวัยกลางคน (เริ่มตั้งแต่อายุ 41 - 59 ปี) จำนวน 4,887 คน คิดเป็นร้อยละ 29.47 ของประชากรทั้งตำบล

ประชากรช่วงวัยผู้สูงอายุ (เริ่มตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 2,223 คน คิดเป็นร้อยละ 13.41 ของประชากรทั้งตำบล

หมายเหตุ : รวมประชากร จำนวน 16,583 คน

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ในพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยกะปิ มีโรงเรียนในพื้นที่ระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสรวมทั้งหมดจำนวน 3 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล จำนวน 3 ศูนย์ ดังนี้

โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ.เขต 1) จำนวน 2 แห่ง

- โรงเรียนบ้านชากพุดชา ระดับชั้น อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6
- โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ ระดับชั้น อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 1 แห่ง

- โรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม ระดับชั้น อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล จำนวน 3 ศูนย์

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชากพุดชา หมู่ที่ 4
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยกะปิ หมู่ที่ 1
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม หมู่ที่ 7

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 2 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชนเทศบาลตำบลห้วยกะปิและศูนย์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตำบลห้วยกะปิ

4.2 การสาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพที่ดี มีการตรวจคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยงเป็นประจำทุกปี โรคที่มักเกิดแก่ประชาชนในชุมชน ได้แก่ ความดันโลหิตสูงการติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน โรคเบาหวาน โรคเนื้อเยื่อผิดปกติ และโรคอื่น ๆ ของลำไส้และเยื่อช่องท้อง และมีโรงพยาบาลในเขตพื้นที่จำนวน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยกะปิ

4.3 อาชญากรรม

ตำบลห้วยกะปิไม่มีเหตุอาชญากรรมร้ายแรงเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเทศบาลตำบลห้วยกะปิก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว วิธีการแก้ปัญหาของเทศบาลตำบลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่าง

จำกัด คือการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยง และในจุดที่เป็นสาธารณะรวมทั้งตั้งจุดบริการประชาชนในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

4.4 ยาเสพติด

ปัญหา ยาเสพติดในตำบลห้วยกะปิ จากการที่สถานีตำรวจภูธรเสม็ด ได้แจ้งให้กับเทศบาลตำบลห้วยกะปิทราบนั้น พบว่าในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิมีผู้คิดยาเสพติดและผู้ค้า แต่ส่วนใหญ่ที่จับกุมได้จะเป็นคนนอกพื้นที่ โดยใช้เส้นทางในเขตเทศบาลเป็นทางผ่านในการขนส่ง เพราะเป็นเขตติดต่อกันหลายตำบล การแก้ไขปัญหาของเทศบาลได้ร่วมกับสถานีตำรวจภูธรเสม็ด ผู้นำท้องที่ อปพร. ช่วยกันสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ และสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ก็จะประสานไปยังอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เทศบาลก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

4.5 การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ดำเนินโครงการสร้างและซ่อมที่อยู่อาศัยให้กับผู้ยากไร้รายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส

ไว้ที่พึง

5. ประสานการให้ความช่วยเหลือของจังหวัด อำเภอ หน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การ

สนับสนุน

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง (ทางบก ทางน้ำ ทางราง ฯลฯ)

ประชาชนส่วนใหญ่นิยมเดินทางโดยรถยนต์ ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถรับจ้างขนาดเล็กอื่น ๆ และรถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง สภาพโดยทั่วไปเป็นถนนแอสฟัลท์ติก คอนกรีต ถนนลาดยาง และถนนลูกรังในบางสาย แบ่งประเภทถนนภายในตำบลได้ดังนี้

- ถนนลูกรัง.....13.....สาย
- ถนนลาดยาง.....71.....สาย
- ถนนคอนกรีต.....23.....สาย

5.2 การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ เทศบาลจึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันในหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้เทศบาลได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว ปัจจุบันในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้ ดังนี้

- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า 10,120 ครัวเรือน
- พื้นที่ที่ได้รับบริการไฟฟ้า ร้อยละ 100 ของพื้นที่ทั้งหมด
- ไฟฟ้าสาธารณะ (ไฟฟ้าส่องสว่าง) จำนวน 1,300 จุด ครอบคลุมถนนทุกสาย

ในเขตพื้นที่

5.3 การประปา

เทศบาลตำบลห้วยกะปิได้ดำเนินการขยายเขตจำหน่ายประปาครอบคลุมเกือบทั้งหมด ในพื้นที่เทศบาล จะมีบางส่วนที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล ยังคงขาดในบริเวณที่ห่างไกลจากเขตชุมชน ปัจจุบันประชาชน มีประชาชนใช้ จำนวน 4,062 ครัวเรือน

5.4 โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

5.5 ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) หรือการขนส่ง

ในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิมีที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยกะปิ

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

ชุมชนในเทศบาลตำบลห้วยกะปิ เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรม มีอาชีพเพาะปลูก การทำไร่ ทำนา ทำไร่อ้อย และไร่มันสำปะหลัง เป็นหลัก ปัจจุบันมีหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก ทำให้ภาคการเกษตรกรรม ลดความสำคัญลงไปมาก อาชีพที่ยังมีอยู่ในชุมชน ได้แก่ ทำไร่ ทำไร้อ้อย และไร่มันสำปะหลัง นอกจากนี้ยังมี อาชีพ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ทำธุรกิจเกี่ยวกับรถบรรทุก และรถยนต์รับจ้าง

6.2 การประมง

พื้นที่ในตำบลห้วยกะปิไม่มีแหล่งน้ำในการประกอบอาชีพประมง

6.3 การปศุสัตว์

เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือน เช่นการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เป็นต้น

6.4 การบริการ

ธนาคาร	7	แห่ง
สถานีบริการน้ำมัน	3	แห่ง
ห้างสรรพสินค้า	2	แห่ง
ร้านค้าต่าง ๆ	90	แห่ง
โรงแรม	5	แห่ง
โรงพยาบาล	1	แห่ง

6.5 การท่องเที่ยว

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ มี 3 แห่ง

1. วัดเขาดิน
2. ทำฟาร์มดี (กาแฟ แอนด์ ฟาร์ม)
3. 45 โกปี

6.6 อุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ตำบลห้วยกะปิ มีจำนวน 61 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป เช่น โรงงานยูต้า โรงงานทีแอนด์ที โรงงานชินชิน โรงงานโบนินซ่า โรงงานSMCสตีล เป็นต้น

6.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- สถานีบริการน้ำมัน 4 แห่ง
- ห้างสรรพสินค้า 2 แห่ง
- ตลาดสด 1 แห่ง
- ร้านสะดวกซื้อ 1 แห่ง
- โรงพยาบาล 1 แห่ง
- สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข 111 แห่ง

6.8 แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัท อาชีพรับราชการ อาชีพค้าขาย อาชีพอื่น ๆ อาชีพเกษตรกร ตามลำดับ

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา : ประชาชนในตำบลห้วยกะปิส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 3 แห่ง และศาลเจ้า 2 แห่ง ดังนี้

1. วัดจตุรราชูร์ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1
2. วัดเขาดิน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5
3. วัดเขาเชิงเทียนเทพาราม ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7

ศาลเจ้า 2 แห่ง

1. ศาลเจ้าพ่อเขาเขียว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4
2. ศาลเจ้าพ่อแขก ตั้งอยู่ หมู่ที่ 6

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

ตารางที่ 2 ประเพณีและงานประจำปี

งาน	ลักษณะกิจกรรม	ช่วงเวลาที่จัดงาน
1. ประเพณีงานประจำปี ศาลเจ้าพ่อแขก	- ทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ - การแสดงจากคณะลิเก	- ขึ้น 8 - 9 ค่ำ เดือน 4 ของทุกปี
2. ประเพณีรดน้ำขอพร ผู้สูงอายุ	- ทำบุญ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ	- วันที่ 29 เมษายน ของทุกปี
3. ประเพณีพิธีกองข้าว (ศาลเจ้าพ่อเขาเขียว)	- ทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ 9 รูป - การแสดงจากคณะลิเก - พิธีกองข้าว	- ขึ้น 10 และ 11 ค่ำ เดือน 6 ของ ทุกปี
4. ประเพณีแห่เทียน พรรษา	- จัดขบวนแห่เทียนไปถวายวัด	- แรม 1 ค่ำ เดือน 8
5. ประเพณีลอยกระทง วัดเขาดิน	- จัดกิจกรรมลอยกระทงและ กิจกรรมประกวดหนูน้อยนพมาศ	- ขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 ของทุกปี

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน

ประชาชน ใช้ภาษากลางเป็นภาษาล้าน

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ

น้ำที่ใช้ในการบริโภค อุปโภค เป็นน้ำประปาจากระบบประปาส่วนภูมิภาค รวมทั้งที่
กักเก็บจากน้ำฝนในบ่อน้ำ และมีลำคลอง 3 แห่ง

8.2 ป่าไม้

ทรัพยากรด้านป่าไม้ในตำบลห้วยกะปิจะมีสวนป่า ซึ่งสวนป่าดังกล่าวตั้งอยู่ในพื้นที่
หมู่ที่ 5 มีพื้นที่จำนวน 29 ไร่ เช่น ต้นประดู่ ต้นตะเคียน ต้นพะยอม ต้นสะเดา ต้นตะแบก ต้นพยอม
เป็นต้น และมีพืช สมุนไพรจำนวนกว่า 100 ชนิด

8.3 ภูเขา

ในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิมีภูเขาในพื้นที่มี 2 ลูก คือ เขาพงเสือ และเขาเชิงเทียน

8.4 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ทรัพยากรในตำบลห้วยกะปิ ส่วนมากจะเป็น พวกหิน หินแกรนิต หินลูกรัง หินผุ
หินคลุก สำหรับถมถนนจนทำให้มีธุรกิจเกี่ยวกับการทำเหมืองหินและโรงโม่หินเกิดขึ้นใน
ตำบลห้วยกะปิโดยมี เหมืองหิน จำนวน 9 เหมือง และโรงโม่หิน 8 แห่ง

ดังนั้น เทศบาลตำบลห้วยกะปิจะมีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการจัดบริการ
สาธารณะที่มีคุณภาพ ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เข้าถึงการบริการสาธารณะได้อย่าง
ทั่วถึงและเป็นธรรม เทศบาลตำบลห้วยกะปิต้องเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน สร้างความผูกพัน ความเชื่อมั่น ความรักต่อชุมชนที่อยู่อาศัย ก็จะนำไปสู่ความร่วมมือ
ของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาท้องถิ่น
กำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ การดำเนินงานของเทศบาล
ตำบลห้วยกะปิ ก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการ
ของประชาชนได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุชิต โมพันดุง (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
สามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหัดชลบุรี พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหัดชลบุรี
พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง
ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันดี
แรก รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและ
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหัดชลบุรี จำแนกตาม

เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิษณุ ทองบพิตร (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการวางแผนตามลำดับ 2. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กุสุมา เขียวเพกา (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการประเมิน และมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับและมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทองอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ไทรทศ กุณิอาจ (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ

ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านนี้กระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Phang Kosal (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ ตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา พบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา เปรียบเทียบได้ดังนี้ 1. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาลราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีนวล แดงภู (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบชุมชน บ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า 1. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนของชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักเศรษฐกิจ พอเพียงกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาเงิน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาเงิน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านที่ต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพในชุมชนและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ขณะที่ประชาชนที่มีอายุอาชีพ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหัวเขาเงิน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้นำชุมชนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และคนในชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ชุมชนมีการรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนจนเกิดเป็นเครือข่าย มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นแบบอย่างในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อักรินทร์ อังสุวรรณวัฒนา (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านบางเบา อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน การวางแผน และขั้นตอน ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนงานพัฒนาชุมชน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ทั่วถึง ด้านการมีส่วนร่วม การรับผลประโยชน์ในกิจกรรม โครงการของการพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงยังไม่เพียงพอ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการติดตามผลไม่ทั่วถึง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

กীরติวรรณ กัลยาณมิตร (2563) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนร่วมในการพัฒนา หมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยส่วนบุคคลบางปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา แต่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลของ กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

พิรพร หมั่นพรม (2564) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง พบว่า 1. จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ถัดมา คือ ด้านการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ด้านการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ชุมชน ด้านการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ด้านการส่งเสริมทุนชุมชน และลำดับสุดท้าย ด้านการขับเคลื่อนแผนชุมชน 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงฤทธิ เบ็ญจาทิกุล ชัยรุ่งเรือง (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้ประชาชนมีส่วนร่วม 1. การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 2. การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 3. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น 4. การตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และ 5. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุดจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น เพราะจะทำให้ประชาชนมีส่วนในการ กำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และบางประเด็นมีความเห็นถึงปัจจัยที่มีผล แตกต่างกันในเรื่องประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น โดยหามาตรการสร้างแรงจูงใจ ปลุกฝังค่านิยมที่ดีเพื่อเชิญชวนประชาชนให้มีส่วนร่วม

ธนิศร ยืนยง (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2. การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้สังคมมีความสุข อยู่ในระดับมาก การส่งเสริมการบริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวม อยู่ในระดับมาก และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกสินค้า บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 3. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 84.40

จำริญ ฤาตะนาน (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านอนามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ การทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางในการมีส่วนร่วมนั้น ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

พระชัชชัย สนธิธมฺโม (วรรณาวิน) (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.26$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.28$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.12$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.35$) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

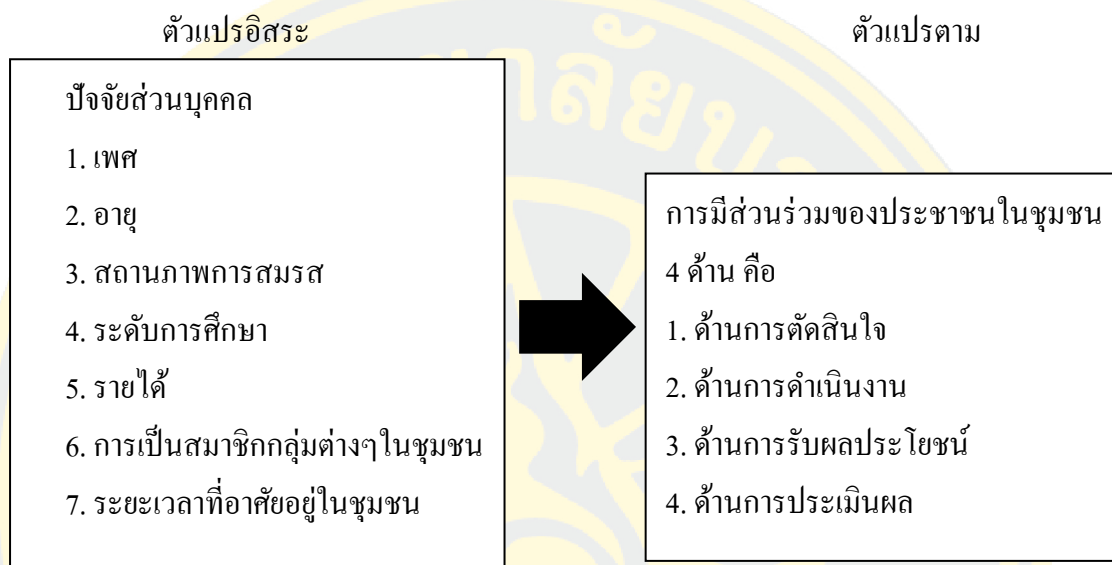
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพและระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ และ รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมทิกา พ่วงแสง และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี พบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผน ตามลำดับ 2. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วนิดา รุ่งโยธิน (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประเมินผล มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ด้านรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างในชุมชน และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรโดยใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ (Cohen and Uphoff อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, หน้า 21-22) นำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้แนวทางการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพัฒนาชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 11,888 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ ยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 มีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 394)

$$\text{สูตรการคำนวณ} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่าง

N = ประชากรทั้งหมด

E = ความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ระดับ .05

เมื่อนำมาแทนค่าในสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \frac{11888}{1+11888(0.05)^2}$$

$$n = 386.979$$

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยจะสุ่มประชากรในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2561, หน้า 407) โดยใช้สูตร ดังนี้

จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม =

$$\frac{\text{จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3 สรุปจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านทุ่งสระ	1,925	63
2	บ้านห้วยกะปิ	809	27
3	บ้านหนองสมอ	957	32
4	บ้านซากพุดซา	2,926	96
5	บ้านหนองกระเสริม	2,406	79
6	บ้านไร่ไหล่า	1,319	43
7	บ้านมาบหวาย	1,546	51
	รวม	11,888	391

หลังจากนั้น ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีการสุ่มแบบจับสลาก เพื่อแจกแบบสอบถามตามจำนวนที่ได้สุ่มไว้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน
 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ
 ระดับการศึกษา รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน
 ของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณ
 5 ระดับ (Rating scale) เป็นแนวคิดของลิเคิร์ท เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
 ชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการ
 ปฏิบัติการ ด้านรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมของ
 เครื่องมือ

2. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

นายอัมรินทร์ ตั้งประกอบ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ

นายสิทธิโชค อริยะกุล ปลัดเทศบาลตำบลห้วยกะปิ

นางสาวธนิสร สินธุพันธ์ หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) เพื่อคำนวณหาค่าดัชนี
 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R = ผลคูณของค่าน้ำหนักกับจำนวนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในภาพรวมได้ค่า (IOC) = 1

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
 ความถูกต้องก่อนนำไปทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว
 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเหมือง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (Reliability)
 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลการทดสอบหาความเชื่อมั่นของ
 แบบสอบถามด้วยสถิติครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 391 คน
2. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จะตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ครบถ้วนต้องแจ้งผู้ตอบแบบสอบถามให้แก้ไขทันที
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้เลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ สถิติ t-Test และสถิติ One - way ANOVA เพื่อวัดค่าเฉลี่ยและการกระจายของข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางพร้อมกับการพรรณนาประกอบ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการปฏิบัติการ	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านรับผลประโยชน์	จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการประเมินผล	จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนการมีส่วนร่วม คำนวณจากคะแนนอันตรภาคชั้น (Class interval)

(ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 478) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วม มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2กลุ่ม ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบสมมติฐาน เพื่อใช้ทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรอิสระ ที่มี 2 กลุ่ม ได้แก่ สถิติ t-Test และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยกะปิ จำนวน 391 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน

t แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

F แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

P แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏในตารางที่ 4 ถึงตารางที่ 10 พบว่า

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	160	40.9
หญิง	231	59.1
รวม	391	100

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	5	1.3
18 - 35 ปี	66	16.9
36 - 59 ปี	190	48.6
60 ปีขึ้นไป	130	33.2
รวม	391	100

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 36-59 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และช่วงอายุ 18 - 35 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	108	27.6
สมรส	228	58.3
หม้าย/หย่าร้าง	48	12.3
แยกกันอยู่	7	1.8
รวม	391	100

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมา คือ โสด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 และรองลงมา คือ หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ สถานภาพ แยกกันอยู่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	141	36.1
มัธยมศึกษา	103	26.3
อนุปริญญา/ปวส.	56	14.3
ปริญญาตรี	85	21.7
ปริญญาตรีขึ้นไป	6	1.5
รวม	391	100

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือมัธยมศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	143	36.6
10,001 - 20,000 บาท	179	45.8
20,001 - 30,000 บาท	45	11.5
30,001 - 40,000 บาท	8	2.0
40,001 บาท ขึ้นไป	16	4.1
รวม	391	100

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 และรายได้ต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	262	67.0
เป็นสมาชิกกลุ่ม	129	33.0
รวม	391	100

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมา คือ เป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 10 ปี	34	8.7
11 - 20 ปี	52	13.3
21 - 30 ปี	74	18.9
31 ปีขึ้นไป	231	59.1
รวม	391	100

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนช่วงระยะเวลา 31 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือ ช่วงระยะเวลา 21 - 30 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ช่วงระยะเวลา 11 - 20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และช่วงระยะเวลา 1-10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 11 ถึง ตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

ประเด็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการตัดสินใจ	2.68	0.78	ปานกลาง	3
2. ด้านการดำเนินงาน	2.70	0.76	ปานกลาง	2
3. ด้านการรับผลประโยชน์	2.99	0.70	ปานกลาง	1
4. ด้านการประเมินผล	2.54	0.85	น้อย	4
รวม	2.72	0.77	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.72, SD = 0.77) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.99, SD = 0.70) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.70, SD = 0.76) ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.68, SD = 0.78) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 2.54, SD = 0.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่าง ๆ	6	59	196	96	34	2.76	0.86	ปานกลาง	1
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน	4	53	172	129	33	2.65	0.85	ปานกลาง	3
3. ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมติเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน	5	62	171	121	32	2.71	0.87	ปานกลาง	2
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน	3	55	161	129	43	2.60	0.88	ปานกลาง	4
รวม						2.68	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่าง ๆ มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 0.86$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$, $SD = 0.87$) ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$, $SD = 0.85$) และข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงาน

ด้านการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล	7 (1.8)	57 (14.6)	176 (45.0)	124 (31.7)	27 (6.9)	2.72	0.85	ปานกลาง	3
2. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	7 (1.8)	75 (19.2)	187 (47.8)	100 (25.6)	22 (5.6)	2.85	0.85	ปานกลาง	2
3. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรม ด้านกีฬา เสพติด	12 (3.1)	77 (19.7)	180 (46.0)	97 (24.8)	25 (6.4)	2.88	0.90	ปานกลาง	1
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	4 (1.0)	40 (10.2)	144 (36.8)	112 (28.6)	91 (23.3)	2.37	0.98	น้อย	4
รวม						2.68	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมด้านกัญยาเสพติด มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, $SD = 0.90$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 0.85$) ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, $SD = 0.85$) และข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน มีค่าคะแนน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, $SD = 0.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการรับผลประโยชน์

ด้านการรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล	8 (2.0)	82 (21.0)	213 (54.5)	72 (18.4)	16 (4.1)	2.98	0.80	ปานกลาง	2
2. ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน	11 (2.8)	138 (35.3)	173 (44.2)	60 (15.3)	9 (2.3)	3.20	0.81	ปานกลาง	1
3. ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน	6 (1.3)	86 (15.9)	191 (43.7)	96 (30.9)	12 (8.2)	2.94	0.80	ปานกลาง	3
4. ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน	5 (1.3)	60 (15.3)	207 (52.9)	100 (25.6)	19 (4.9)	2.82	0.79	ปานกลาง	4
รวม						2.99	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 0.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, $SD = 0.81$) รองลงมา คือ ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, $SD = 0.80$) ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.80$) และข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$, $SD = 0.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล	5	66	155	118	47	2.65	0.94	ปานกลาง	1
	(1.3)	(16.9)	(39.6)	(30.2)	(12.0)				
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการชุมชนในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม	2	63	160	120	46	2.62	0.90	ปานกลาง	2
	(0.5)	(16.1)	(40.9)	(30.7)	(11.8)				
3. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล	3	50	151	125	62	2.50	0.93	น้อย	3
	(0.8)	(12.8)	(38.6)	(32.0)	(15.9)				

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็น คณะกรรมการตรวจสอบการ ดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ของ เทศบาล	2 (0.5)	43 (11.0)	137 (35.0)	132 (33.8)	77 (19.7)	2.38	0.94	น้อย	4
รวม						2.54	0.85	น้อย	

จากตารางที่ 15 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.54$, $SD = 0.85$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล มีค่าคะแนนอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$, $SD = 0.94$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการชุมชนในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม มีค่าคะแนนอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, $SD = 0.90$) ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล มีค่าคะแนนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$, $SD = 0.93$) และข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล มีค่าคะแนนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$, $SD = 0.94$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมุติฐานข้อที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	df	t	P
ชาย	160	2.73	389	089.	.683
หญิง	231	2.74			

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศต่างกัน โดยใช้สถิติ t - Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	3.642	1.214	2.586	.053
ภายในกลุ่ม	387	181.669	0.469		
รวม	390	185.311			

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุต่างกันโดยใช้

สถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	4	0.903	0.226	.473	.756
ภายในกลุ่ม	386	184.407	0.478		
รวม	390	185.311			

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	0.882	0.294	0.617	.604
ภายในกลุ่ม	387	184.428	0.477		
รวม	390	185.311			

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน โดยใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	4	3.794	0.949	2.017	.091
ภายในกลุ่ม	386	181.516	0.470		
รวม	390	185.311			

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน โดยใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 6 ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ แยกกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ

สถานะ	n	\bar{x}	df	t	P
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	262	2.59	389	5.682	.161
เป็นสมาชิกกลุ่ม	129	3.00			

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่างกัน โดยใช้สถิติ t - Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน ชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	10.947	3.649	8.099	.*000
ภายในกลุ่ม	387	174.364	0.451		
รวม	390	185.311			

จากตารางที่ 22 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ในชุมชนต่างกัน โดยใช้สถิติ One - way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	\bar{X}	1 - 10 ปี	11 - 20 ปี	21 - 30 ปี	31 ปีขึ้นไป
1 - 10 ปี	2.58	-	-0.02439 (.869)	.10155 (.466)	-.29260* (.018)
11 - 20 ปี	2.60	-	-	1.2594 (.300)	-.26821* (.010)
21 - 30 ปี	2.47	-	-	-	-.39415* (.000)
31 ปีขึ้นไป	2.87	-	-	-	-

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกัน ทั้งหมด 3 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 - 10 ปี กับ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมากกว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 - 10 ปี

คู่ที่ 2 ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11 - 20 ปี กับ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมากกว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11 - 20 ปี

คู่ที่ 3 ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21 - 30 ปี กับ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมากกว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21 - 30 ปี

ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย
1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
4. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
5. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
6. ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
7. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

จากตารางที่ 24 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัด ชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิก กลุ่มต่าง ๆ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามได้เต็มจำนวนร้อยละร้อย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบ สมมติฐาน ใช้สถิติ t-Test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของตัวแปรโดย กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี (LSD) ซึ่ง ผลการวิจัย จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยทั่วไปกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.1 มีช่วงอายุ 36-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.6 มีสถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีรายได้ ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.8 ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 67.0 และส่วนใหญ่ มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.1

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการตัดสินใจ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาล เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่าง ๆ รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ตามลำดับ

2. ด้านการดำเนินงาน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรม ด้านกีฬาเสพติด รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

3. ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านรับผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน รองลงมาคือ ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน ตามลำดับ

4. ด้านการประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการชุมชนในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาล ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาล ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. จากการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระราชชัย สนุติธมฺโม (วรรณานิน, 2561) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุชิต โมพันคง (2560) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถนำผลมาอภิปรายแต่ละด้านได้ ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับที่สาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลรวมถึงการทำประชาคมดีหรือการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดโครงการต่าง ๆ แต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ได้มีการแสดงความคิดเห็นในการคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระราชชัย สนุติธมฺโม (วรรณานิน) (2561) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.26$) อยู่ในระดับปานกลาง และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไตรทศ คุนิอาจ (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก

ด้านการดำเนินงาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมบางกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นภายในชุมชน เช่น กิจกรรมด้านภัยยาเสพติด เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชนโดยตรง ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล และยังมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน ซึ่งคนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนในสมบัติของส่วนรวม แต่ประชาชนบางส่วนยังมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

ค่อนข้างน้อย เพราะประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทางเทศบาลน่าจะเป็นคนจัดสรรให้กับทางชุมชนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมทิกา พวงแสง และคณะ (2564) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ด้านการรับผลประโยชน์ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจ ที่ได้รับความรู้ จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและชุมชน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ยังมีประชาชนบางส่วนไม่ได้รู้สึกอะไรและคิดว่าตนเองไม่ได้ มีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต โมพันดุง (2560) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิศร ยืนยง (2564) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ด้านการประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาลและยังไม่ค่อยได้มีส่วนในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน อีกทั้งยังขาดในเรื่องการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไตรทศ คุนิอาจ (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนวล แดงภู (2561) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนของชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลานานหรืออาศัยอยู่ในชุมชนนั้นมาตั้งแต่เกิด จะมีความรู้สึกผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ มีการสื่อสารกัน มีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม รักษาผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะเกิดเป็นความหวงแหนชุมชน จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาไม่นาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชน ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิกา พ่วงแสง และคณะ (2564) พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ทองบพิตร (2560) พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันความเท่าเทียมกันทางเพศมีมากขึ้น แนวคิดที่ยอมรับว่าชายและหญิงนั้นมีความเท่าเทียมกันและบทบาทของชายและหญิงนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ผู้หญิงสามารถทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ออกไปทำงานนอกบ้านได้เหมือนกับผู้ชาย ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ผู้ชายจะมีหน้าที่ออกไปทำงาน และผู้หญิงจะมีหน้าที่เป็นแม่บ้าน แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต โมพันคง (2560) พบว่า

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จัหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ทองบพิตร (2560) พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของแต่ละคนมากขึ้นในทุกช่วงอายุ ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสและช่องทางในการรับทราบข่าวสารและแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและชุมชน แสดงให้เห็นว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุศุมมา เขียวเพกา (2560) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไตรทศ คุนิอาจ (2561) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน แต่การที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งในพฤติกรรมของคนในสังคมชนบทจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เสมอ ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรพร หมั่นพรหม (2564) พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัง โกศล (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าประชาชนจะมีสถานภาพการสมรสแบบใด ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเริญ ฤตะนาน (2564) พบว่า สถานภาพสมรส ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเล บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รายได้ต่อเดือนที่ไม่ว่าจะรายได้มากหรือรายได้น้อย กลุ่มผู้ที่มีความพร้อมทางด้านรายได้ สามารถที่จะสละเวลาเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้ ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำ ยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการของเทศบาล เพราะกิจกรรมหรือโครงการเหล่านี้สามารถที่จะช่วยคนกลุ่มนี้ในการขยายโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่ารายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวัชชัย สนุติชม โม (วรรณนาวิน) (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมือง สระแก้ว ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มต่าง ๆ มีการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกับทางเทศบาล กลุ่มเป้าหมายของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล มีการเปิดโอกาสให้เสนอแนะ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา รุ่งโยธิน (2561) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการนำมาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. รัฐควรกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน
2. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรมีการจัดกิจกรรมโดยให้ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป และรวมถึงเยาวชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสำนึกถึงบทบาทของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสร้างจิตสำนึกรักชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยการเข้ามาเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล โดยคัดเลือกผู้แทนในแต่ละชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละด้าน เข้ามาร่วมตรวจสอบการทำงานของทางเทศบาลและความก้าวหน้าของโครงการ
2. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการในการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ
3. ควรสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ให้แก่ประชาชน รวมถึงสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้รายละเอียดข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาต่อยอด
2. ควรศึกษาในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรมและประเพณี เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของประชาชนในพื้นที่ต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในองค์กรที่มีลักษณะโครงสร้างแตกต่างกัน เพื่อหาความแตกต่าง เช่น เทศบาลนคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กীরติวรรณ กัลยาณมิตร. (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวคอง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุสุมา เจียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร้อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- โกวิท พวงงาม. (2551). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. บพิธการพิมพ์.
- จริญญา จันทร์ทรง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จามะรี เชียงทอง. (2549). สังคมวิทยาการพัฒนา. โอเดียนสโตร์.
- จำเริญ ถาดะนาน, วิจิตรา ศรีสอน และ สันฐาน ชยนนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเล บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จินตนา ทองแถม. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- เจ ลี ย ว บุรี ภัก ติ และ ค ณ ะ . (2545). เท ค นี ก การ มี ส ่ว น ร ่วม . <https://www.facebook.com/techniques/posts/765832483430524>
- ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร. (2559). การเมืองการปกครองท้องถิ่นไทย: แนวคิดและทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่น. คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จิตติอลีนา ใจเพ็ชร. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน : ภายใต้งบระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ไทรทศ คุณิอาจ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบล

พะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

เทศบาลตำบลห้วยกะปิ. (2564). ข้อมูลประวัติความเป็นมาของตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัด
ชลบุรี. <http://www.huaykapi.go.th/detail.php?id=56>

ธนิศร ยืนยง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก.
มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

นุศรา พันธรักษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบล
คลองจุกกระเฉง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปชาน สุวรรณมงคล. (2547). การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ.2540. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองส่วนท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 3). โอเดียนสโตร์.

ปรีดา เจษฎารามกุล. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล
เมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัง โกศล. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอติเยล อำเภอ
สะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ.

พระธวัชชัย สุนทรนิมโม (วรรณนาวิน). (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนใน
เขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัฒน์ บุญรัตพันธุ์. (2549). การสร้างพลังชุมชน โดยขบวนการพัฒนาชุมชน. เลิฟและลิฟเพรส.

พีรพร หมั่นพรม. (2564). การดำเนินงานพัฒนาชุมชน ในชุมชนอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง.
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพฑูริย์ โพธิสว่าง. (2561). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ : หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์
(E-Book). ฝ่ายนวัตกรรมการเรียนการสอน สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน. ศักดิ์โสภากาพิมพ์.

มหาโชติ, ล. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าคิบบ ต.
ทุ่งทอง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

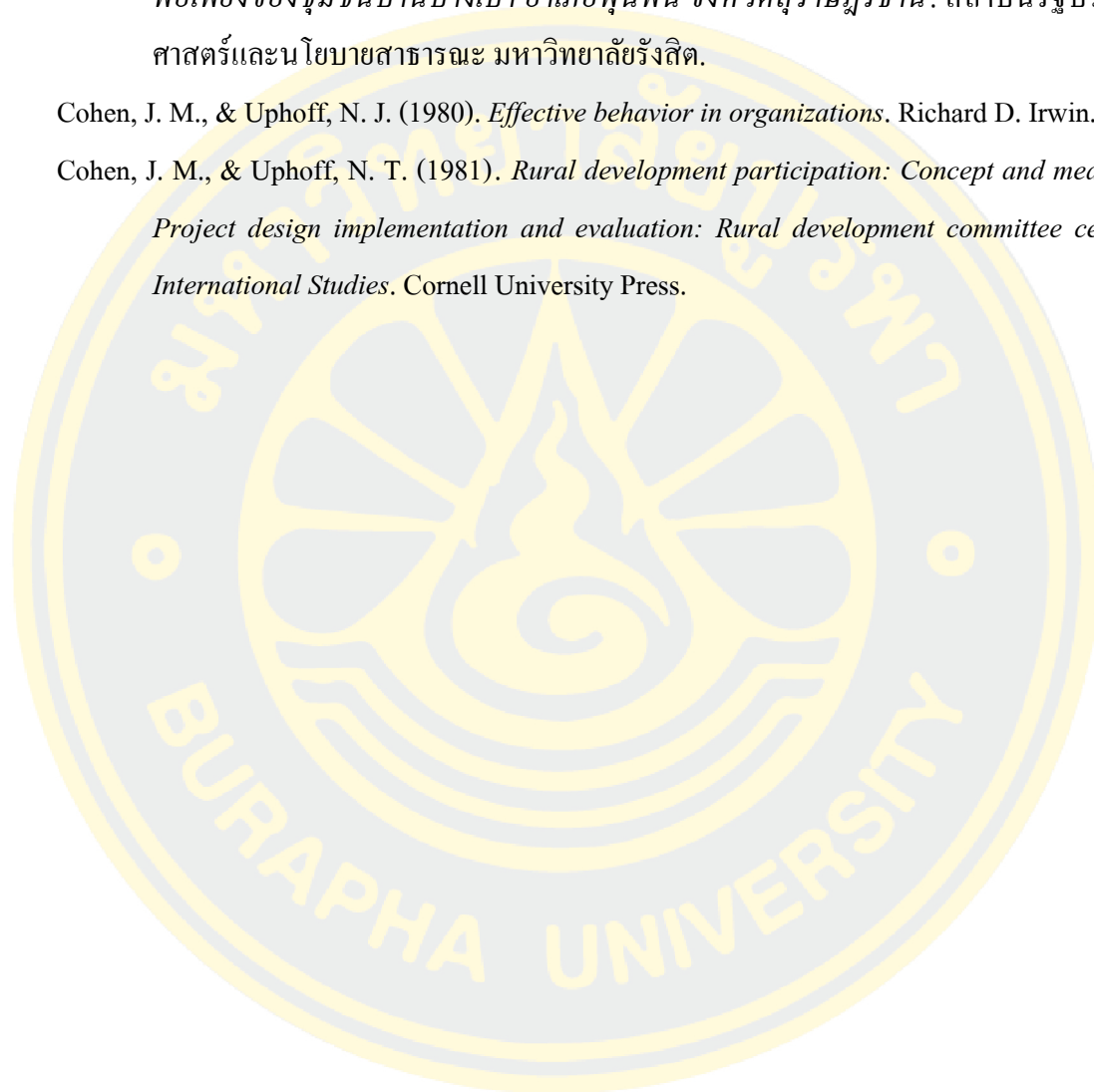
- เมธิกา พ่วงแสง, ชมนกัศ วรรณห้วย, หญิง มัทนัง และปาริชาติ ช้วนรักธรรม. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 2564 (ฉบับที่ 1), หน้า 39-47.
- ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วชิราวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันดี พิณจิรวลิน. (2555). การพัฒนาชุมชนชนบท ภาพลักษณ์ชุมชนที่กำลังจางหาย. โครงการวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- วิษณุ ทองบพิตร. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้างตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีนวล แดงภู. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2561 (ฉบับที่ 1), หน้า 255-266.
- สนธยา ผลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. โอเดียนสโตร์.
- สมทรง รักษ์เฝ้า และสรศักดิ์กัญจน์ ดวงคำสวัสดิ์. (2540). *เทคนิคการมีส่วนร่วม*. <https://www.facebook.com/techniques/posts/765832483430524>
- สมบัติ นามบุรี. (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2562 (ฉบับที่ 1), หน้า 183-197.
- สุธาวิ กลิ่นอุบล. (2562). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ต.ห้วยยางโตน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เสน่ห์ จามริก. (2540). *การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์.

อนุชิต โมพันคง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนคร
แหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อักรินทร์ อังกรวงษ์วัฒนา. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียงของชุมชนบ้านบางเบา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สถาบันรัฐประศาสน
ศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. J. (1980). *Effective behavior in organizations*. Richard D. Irwin.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural development participation: Concept and measure for
Project design implementation and evaluation: Rural development committee center for
International Studies*. Cornell University Press.

ภาคผนวก

ตารางแสดงโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	ชื่อโครงการ
1	โครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
2	โครงการสนับสนุนการขยายพันธุ์พืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
3	โครงการสนับสนุนการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ
4	โครงการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน
5	โครงการเทศบาลเคลื่อนที่
6	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน
7	โครงการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของกลุ่มพัฒนาสตรีตำบลห้วยกะปิ
8	โครงการรักลูกผูกพันสานสายใยในครอบครัว

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๐๔

มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ (นายอัมรินทร์ ตั้งประกอบ)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการงานนิพนธ์ จำนวน ๒ ชุด
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๑๐๑๐๒ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ แบบเต็มเวลา แผนการเรียนแบบ ข ได้รับอนุมัติคำโครงการงานนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย

เนื่องจากท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวอย่างยิ่ง ในครั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนิสิต ดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๒๗๐ ๐๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
อีเมล grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๐๓

มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหาคบทางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ค่าโครงการนิพนธ์ จำนวน ๒ ชุด
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๑๐๑๐๒ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ แบบเต็มเวลา แผนการเรียนแบบ ข ได้รับอนุมัติค่าโครงการนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคผล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ

๑. นายสิทธิโชค อริยะกุล (ปลัดเทศบาลตำบลห้วยกะปิ)
๒. นางสาวธนีสร์ สินธุพันธ์ (หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล)

ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวอย่างยิ่ง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนิสิต ดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

- สำเนาเรียน ๑. นายสิทธิโชค อริยะกุล
๒. นางสาวธนีสร์ สินธุพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๒๗๐ ๐๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
อีเมล grd.buu@go.buu.ac.th

แบบประเมินความสอดคล้อง IOC แบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้
 - 1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC
 - 4.1 ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.2 ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.3 ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายแบบประเมิน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข
นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1	เพศ ☒ ชาย ☐ หญิง	✓			
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 18 ปี ☐ 18 - 35 ปี ☐ 36 - 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป	✓			
3	สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่	✓			
4	ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา / ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีขึ้นไป	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
5	ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 40,000 บาท ☒ 40,001 บาท ขึ้นไป	✓			
6	ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของท่านหรือไม่ (เช่น กลุ่มออมทรัพย์ฯ, กลุ่มสตรี, กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น) ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ☒ เป็นสมาชิกกลุ่ม	✓			
7	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี ☐ 21-30 ปี ☒ 31 ปี ขึ้นไป	✓			

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการตัดสินใจ					
1	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่างๆ	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน	✓			
ด้านการดำเนินงาน					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมต้านภัยยาเสพติด	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	✓			

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการรับผลประโยชน์					
1	ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			
2	ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน	✓			
3	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆในการพัฒนาชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน	✓			
ด้านการประเมินผล					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการหมู่บ้านในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ... นายสมจิตร ด้งประทอง...
(นายกเทศมนตรีตำบลห้วยกะปิ)
ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินความสอดคล้อง IOC แบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้
 - 1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC
 - 4.1 ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.2 ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.3 ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายแบบประเมิน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข
นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	✓			
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 18 ปี ☐ 18 - 35 ปี ☐ 36 - 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป	✓			
3	สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่	✓			
4	ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา / ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีขึ้นไป	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
5	ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 40,000 บาท ☐ 40,001 บาท ขึ้นไป	✓			
6	ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของท่านหรือไม่ (เช่น กลุ่มออมทรัพย์ฯ, กลุ่มสตรี, กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น) ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ☐ เป็นสมาชิกกลุ่ม	✓			
7	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31 ปี ขึ้นไป	✓			

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการตัดสินใจ					
1	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่างๆ	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน	✓			
ด้านการดำเนินงาน					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมต้านภัยยาเสพติด	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน		✓		

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการรับผลประโยชน์					
1	ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			
2	ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน		✓		
3	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆในการพัฒนาชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน	✓			
ด้านการประเมินผล					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการหมู่บ้านในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....(นายสิทธิโชค อริยะกุล).....
(..ปลัดเทศบาลตำบลห้วยกะปิ..).....
ผู้ทรงคุณวุฒิ

**แบบประเมินความสอดคล้อง IOC แบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

4.1 ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนี้มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4.2 ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนี้มีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4.3 ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนี้มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายแบบประเมิน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข

นักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	✓			
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 18 ปี ☐ 18 - 35 ปี ☐ 36 - 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป	✓			
3	สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่	✓			
4	ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา / ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีขึ้นไป	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
5	ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 40,000 บาท ☐ 40,001 บาท ขึ้นไป	✓			
6	ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของท่านหรือไม่ (เช่น กลุ่มออมทรัพย์ฯ, กลุ่มสตรี, กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น) ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ☐ เป็นสมาชิกกลุ่ม	✓			
7	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31 ปี ขึ้นไป	✓			

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการตัดสินใจ					
1	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดทำโครงการต่างๆ	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน	✓			
ด้านการดำเนินงาน					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมด้านกีฬาเสพติด	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านการรับผลประโยชน์					
1	ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			
2	ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน	✓			
3	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆในการพัฒนาชุมชน	✓			
4	ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน	✓			
ด้านการประเมินผล					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล	✓			
2	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการหมู่บ้านในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม	✓			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล	✓			
4	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่างๆของเทศบาล	✓			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(นางสาวนิสร สิมจพันธ์)
หัวหน้าศูนย์คุณธรรม

**แบบประเมินความสอดคล้อง IOC แบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้
 - 1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC
 - 4.1 ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.2 ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 4.3 ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายแบบประเมิน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายสิริวิทย์ สิทธินิสัยสุข

นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	เพศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	อายุ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	สถานภาพการสมรส	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ระดับการศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

ข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	ด้านการตัดสินใจ						
1	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อ เสนอปัญหาความต้องการของชุมชนใน การจัดทำโครงการต่างๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบล เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ของชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3	ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชามติเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ด้านการดำเนินงาน							
1	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการดำเนินงานของเทศบาล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมต้านภัยยาเสพติด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการรับผลประโยชน์							
1	ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของเทศบาล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆในการพัฒนาชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
	ด้านการประเมินผล						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการหมู่บ้านในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่างๆของเทศบาล	1	1	1	3	1	ใช้ได้

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ
เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อประกอบการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 18 ปี 2. 18 - 35 ปี
3. 36 - 59 ปี 4. 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

1. โสด 2. สมรส
3. หม้าย/หย่าร้าง 4. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษา 3. อนุปริญญา / ปวส.
4. ปริญญาตรี 5. ปริญญาตรีขึ้นไป

5. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท 2. 10,000 - 20,000 บาท
3. 20,001 - 30,000 บาท 4. 30,001 - 40,000 บาท
5. 40,001 บาท ขึ้นไป

6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของท่านหรือไม่ (เช่น กลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มสตรี, กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น)

1. ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม 2. เป็นสมาชิกกลุ่ม

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1. 1-10 ปี 2. 11-20 ปี
3. 21-30 ปี 4. 31 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล
ห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ
ท่านมากที่สุด

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ด้านการตัดสินใจ					
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อเสนอ ปัญหาความต้องการของชุมชน ในการจัดทำ โครงการต่าง ๆ					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชามติเพื่อเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของ ชุมชน					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คัดค้านหรือโต้แย้งโครงการที่ไม่ตรงกับความ ต้องการของชุมชน					
ด้านการดำเนินงาน					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการ ดำเนินงานของเทศบาล					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะ ประโยชน์ของชุมชน					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัด กิจกรรมภายในชุมชน เช่น กิจกรรมด้านภัย ยาเสพติด					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านการรับผลประโยชน์					
1. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล					
2. ท่านยินดีและภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเอง และชุมชน					
3. ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน					
4. ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในชุมชน					
ด้านการประเมินผล					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การดำเนินงานของเทศบาล					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลหรือคณะกรรมการชุมชนในการปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้มีความเหมาะสม					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ ที่นี้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ศิริวิทย์ สิทธีนิสัยสุข
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2563 นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2565-ปัจจุบัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ เทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2566 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา